

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav východoevropských studií

Posudek oponenta na bakalářskou práci Olgy Jegorové „Акции главного героя при достижении поставленных целей. Структурно-семантический анализ избранных сюжетов сказок“

Kolegyně Jegorová si pro svou bakalářskou práci vybrala téma výhradně folkloristické, její zájem se soustředil na možnosti aplikace vybrané metody analýzy jedné oblasti slovesného folkloru – na pohádky, a to na vybranou pohádku ruskou a jakutskou, přičemž se v obou případech jedná o pohádky kouzelné. Onou zvolenou metodou je strukturálně-sémantický rozbor fenomenální litevské folkloristiky Bronislavy Kerbelytė. Nejedná se o lehkou práci, v českém prostředí se touto metodou práce s lidovou narací téměř nikdo nezabývá.

Práce je strukturovaná poměrně jednoduše a přehledně. V úvodu autorka prezentuje zmíněnou strukturálně-sémantickou metodu rozboru pohádek a humorek a zmiňuje cíle své práce, hypotézu a problematiku pramenů. Zde bych autorku jen trochu poopravil, hovoří o mezinárodní systematizaci pohádkových syžetů AT (Aarne-Thompson), ale v poznámce odkazuje na novější variantu, kterou označujeme ATU (Aarne-Thompson-Uther).

První kapitola se pak zaměřuje na strukturálně-sémantické zpracování rozsáhlého korpusu litevských lidových pohádek od Bronislavy Kerbelytė a neopomíjí objasnit též vývoj této metody, která v podstatě staví na *Morfologii pohádky* V. J. Proppa, jakéhosi folkloristického novátora, který výrazně změnil náhled na lidovou slovesnost a zvláště pak na pohádky. Následně kolegyně Jegorová prokazuje, že tuto metodu a její aplikaci pochopila správně.

Ve druhé části si autorka vybrala dva syžety kouzelných pohádek, ruské a jakutské (*Žabka-carevna*, ATU 400+402; *Charach-Simiriki* (česky obecně *Vlídna a nevlídna dívka*, jinak též základ ruské filmové pohádky *Mrazík*, ATU 480), které analyzovala pomocí metody B. Kerbelytė.

V závěru pak kolegyně Jegorová shrnuje poznatky z praktické aplikace strukturálně-sémantické analýzy vybraných textů. Pouze bych nabádal k opatrnosti

při vyslovování závěrů o různých archetypech myšlení národů. Byť je to ve východní Evropě stále populární postoj, v současném vědecké folkloristice je toto považováno za již překonané. Nezapomínejme, že folklorní materiál byl vesměs sesbírán v 19. a 20. století. Nemáme představu o tom, jaké příběhy se vyprávěly ve starších dobách a v jakém kontextu (týká se zvláště Jakutů, ale i ruské pohádky jsou většinou zaznamenávány až od 19. stol.). Takže jakékoliv snahy interpretovat folklor jako důkaz existence různých prastarých archetypů, kultů apod. není na místě.

Autorka prokázala schopnost systematické práce vědeckého charakteru a její bakalářská práce je na dobré úrovni. Protože nejsem rusista, nemohu posoudit gramatickou úroveň práce, ale užité jazykové prostředky na mě působí vcelku solidním dojmem. Práci proto považuji za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ocenit ji jako výbornou.

vypracoval 15. 8. 2016, PhDr. Jaroslav Otčenášek Ph.D.

